

130217 Första söndagen i fastan Moni Höglund

I prövningens stund

För ca en månad sedan, en sen kväll, jag var på väg hem från kyrkan och skulle stanna och handla. Redan i bilen, sa jag till mig själv ”Moni ikväll ska du inte köpa några semlor” det hör till saken att jag redan hade ätit en ansevärd mängd. Jag stannar bilen, kliver ut och den första skylt jag möts av är ”Semlor 5 kronor styck”. Jag går in i affären, fortfarande med mina ord i huvudet men samtidigt har den blandats upp med bilden Semlor 5 kronor, mina steg styrs utan att jag kan hjälpa det tror jag mot...

Ja visst finns det saker i livet som både frestar oss och prövar oss.

Ingen människa går fri från smärtan i livet. Det finns olika sätt att reagera på det vi möter i livet. Gud har delat vår smärta och sorg och ångest och är med oss i våra olika sätt att reagera. Ibland måste vi få anklaga honom, andra gånger få säga Gud hjälp mig, åter andra gånger tro att han aldrig prövar oss men hjälper oss igenom. Vi väljer inte allt vi får möta men på olika sätt tar vi oss igenom det som vi möter. På olika sätt beroende på vilka vi är.

Det är ju också första söndagen i fastan idag, fastan som började i onsdags och som håller på fram till påsk. En tid då vi får chans att stanna upp, titta på vårt liv och fundera tillsammans med Gud vad som behöver rensas ut, se det som behöver lyftas fram, se de saker som jag blir frestad av och tillsammans med Gud och mina medmänniskor både be och arbeta med dessa saker.

Prövning och frestelse –

De hebreiska och grekiska orden är neutrala från början och användes både i god och i ond mening.

Vanligast är att de betyder ”lockelse till synd”.

Bibelns texter verkar vara motsägelsefulla i vad det gäller om Gud prövar eller inte, eller om Gud frestar eller inte.

Å ena sidan har vi Jacobsbrevet 1:13, ”*Ingen som blir prövad skall säga att det är Gud som frestar honom. Gud kan inte frestas av det onda och själv frestar han ingen. Blir någon frestad, är det alltid av sitt eget begär som han lockas och snärjs*”.

Å andra sidan har vi orden i 1 Kor. 10: 13 där det står ”*Era prövningar har inte varit övermänskliga, Gud är trofast och skall inte låta er prövas över er förmåga: när han sänder prövningen visar han er också en utväg, så att ni kommer igenom den*”

Kanske inte betyder att Gud frestar men han tillåter att vi frestas för att vi därigenom ska pröva vår trohet till Gud. När jag ser på texterna så tycker jag egentligen att det handlar om saker som vi alla möter i livet, avundsjuka som i Kain och Abels fall, att vilja välja den lättaste vägen som i Petrus fall. Så när vi säger att Gud tillåter att vi prövas kanske det handlar om att själva livet innehåller olika val och det tas ingen av oss undan ifrån. Jämförelsen från 1 Kor är med Israels folks vandring genom öknen, där de frestades flera gånger att anpassa sig efter omgivningens förväntningar, ta del i avgudereri, de gjorde en guldkalv och dansade framför den, osv. Frågan var hela tiden upp till folket, de kunde välja att göra det som var fel och de kunde välja det som var rätt.

Vi är inte mer än människor, vi är fantastiska människor men ibland väljer vi fel, prövningen kan vara att Gud tillåter eller inte tar oss undan det som frestar oss men samma Gud som låter oss frestas är också den som står trofast kvar. Någonstans verkar det handla om att själv välja rätt väg.

Den som tror sig stå stadigt – alla kan göra fel, det är mänskligt, gör oss inte mindre som människor. Men som Guds barn och som hans folk har vi att ställa det som möter oss eller det vi frestas av i förhållande till Guds tanke och hans väg och vilja. Då verkar det som att vi som människor har en kamp inom oss mellan gott och ont i olika situationer.

Kain blev sur över att hans brors gåva verkade falla Gud bättre i smaken eller hade det något att göra med att Kain inte hade gett det bästa till Gud och att han visste det redan från början men tänkte att det gick nog lika bra, det är ju bara den här gången. I alla fall så vågar inte Kain möta Guds blick. Det känner jag igen, när jag vet att jag gjort något fel kan det ibland vara svårt att möta den andres blick eller att vara så öppen som jag hade kunnat vara om allt var rätt. Du råder över synden säger Gud till Kain. Inte synden att vända Gud ryggen men handlingen som kan bli synd för att den drar mig bort från Gud.

I Jakobs brev står det också att när människan frestas så är det alltid av sitt eget begär som hon lockas, när begäret har blivit havande, föder det synd, när synden är fullväxt föder den död. Snöbollseffekten eller tanke, känsla, handling – Det är väl därför som vi har olika saker som vi frestas av. Min personlighet, min känsla, min vilja, mitt temperament, min tanke utsätts för frestelser och eftersom vi är olika så är det olika saker som vi frestas mer eller mindre av. Vilka är frestelserna då rent konkret – Ja vi vet ju vilka Jesus utsattes för, rikedom, makt. Vi vet att pengar, sex, makt är stora områden där vi frestas. Såna saker som drar mig bort från Gud, som får större plats än Gud får i våra liv, där ligger frestelsen. Du kan fundera vad det är i ditt liv.

Jesus svarade den onde med bibelord – viktigt att veta vad som står i bibeln om olika saker, att läsa för att veta vad Gud vill med mitt liv.

Därför är det nog viktigt att vi inte dömer varandra genom att säga jag förstår inte att du faller för det eller det, det är olika och det är lika svårt för oss alla. Jag har hört människor säga om saker jag har gjort och om saker andra har gjort ”Jag förstår inte hur du kunde göra det eller det, det skulle jag aldrig göra”.

Oj, vad jag skulle ha önskat att få höra, Jag förstår att det här är jättetufft, jag har också mina saker där jag åker dit men vi kan väl hjälpa varandra. Var inte för snabb att döma utan försök att se att vi är olika och gör allt för att hjälpa när du ser någon som faller eller håller på att falla.

Ibland kan vi också döma oss själva hårdare än vi dömer andra, det jag har gjort eller råkat ut för är mycket värre än vad någon annan kan göra.

Vi har förmågan att sätta stopp när vi är på väg att göra något som vi vet är fel. Ja, jag vet att vi kan säga, jag kunde inte hjälpa det eller det bara hände. Eller som Alfons Åberg ”Jag ska bara” Men det är ingen ursäkt, för de flesta av oss människor kan om vi vill skulle jag säga. Men om tanken leder till handling så blir vi frestade av vårt eget begär, men det skulle göra oss väldigt små om vi bara tänkte att vi styrdes av något som vi inte kan ha kontroll på. Jag säger inte att det är lätt eller att vi aldrig kommer att falla eftersom vi kan säga nej. I det här sammanhanget säger bibeln att Kristus kan i kraft av sin försoning och det faktum att han var människa ”*hjälpa den som frestas*” Hebr.2: 18

Eftersom han själv har prövats och lidit kan han hjälpa dem som prövas, 4:14–16 – ”*Vi har inte en överstepräst som är oförmögen att känna med oss i våra svagheter utan en som har prövats på alla sätt som vi men utan synd. Låt oss därför frimodigt träda fram inför nådens tron för att få förbarmande och nåd i den stund då vi behöver hjälp*”.

Petrus möter ungefär samma sak när Jesus säger till honom på skarpen. Man kanske också skulle kunna tänka att Jesus blir rädd för att falla i den riktigt tuffa situation som han just då var i. Matt.16:21-23

Jesus måste gå upp till Jerusalem,

Jesu svar till Petrus kan visa på hans mänsklighet, att han kan frestas, han har ju precis pratat om vad som ska ske, lida mycket, bli dödad, bli uppväckt, frestelsen är stor att vika av från den vägen och när Petrus säger detta blir Jesus upprörd.

Petrus sätt var människors sätt att tänka – att inte det onda ska inträffa men ibland kanske vägen är nödvändig trots att den inte kommer att bli enkel. Petrus hade alldeles innan den här händelsen tydligt proklamerat sin tro när han svarade på Jesu fråga ”Vem säger ni att jag är”? Hör Petrus ord ”Du är Messias, den levande Gudens son” och Jesus ger då Petrus hans uppdrag ”Du är Petrus Klippan, och på den klippan ska jag bygga min församling”. Bara kort tid därefter kommer vi in i berättelsen då Petrus frestar Jesus eller tänker mänskliga tankar att se den lätta vägen. Men Jesus tar inte bort hans uppdrag, han är fortfarande klippan som Gud ska bygga sin församling på. Vi precis som Petrus har en kamp inom oss, ena stunden är det lätt att bekänna och andra stunder inträffar saker som gör att vi varken har förmåga eller kunskap eller vill välja den svåra vägen. Jag tror att vi ska titta inåt och se vilka områden som vi frestas i och be Gud om hjälp att stå fast vid honom. Han står fast vid oss, det är tydligt, han är den som hjälper oss igenom. *”Mina planer är inte era planer och era vägar är inte mina vägar, säger Herren. Liksom Himlen är högt över jorden så är mina vägar högt över era vägar, mina planer högt över era planer.”* Jes. 55:8-9.

Hur gick det med mina semlor...

Mina steg styrdes trots orden i mitt huvud rätt mot montern med semlorna och utan att jag visste ordet av var jag på väg ut från affären med två semlor i min hand och jag hade ingen annan att skylla på än mig själv.